

ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКОВАНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

КРАНИНА А.В., КРАНИНА О.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Важливою передумовою організації процесу формування компетентності майбутніх фахівців будівельного профілю є врахування психологічних особливостей студентів. Професійна компетентність, формування якої розпочинається з вступу у вищий навчальний заклад та продовжується у процесі фахової діяльності.

Основні проблеми студентського віку носять комплексний характер і взаємозалежні одна від одної. Вибір педагогічної системи навчання у вищому навчальному закладі, методів і форм її реалізації перш за все повинен враховувати психологічні особливості студента, оскільки головна мета освіти – розвиток тих якостей особистості, які потрібні їй самій та суспільству для включення у соціально-корисну діяльність.

Період навчання людини у вищому навчальному закладі – важливий період формування особистості в контексті знаходження самого себе і усвідомлення власних можливостей та перспектив упевних умовах і ситуаціях. Розвиток людини – цілісний процес, який відбувається як неперервне накопичення кількісних змін за кожним напрямом, їх перехід на якісно новий рівень. Психологи виділяють такі основні напрями розвитку людини: – фізичний – зміни, які відбуваються в масі тіла, рості, витривалості, динамічних і психофізіологічних показниках; – соціальний – опанування загальнолюдських норм існування в соціумі, підвищення соціального статусу, інтегрування в певне середовище, соціальна й національна ідентичність; – психічний – визрівання психічних функцій, поява нових функцій і можливостей, розширення свідомості, актуальних видів діяльності й засобів їх реалізації; – особистісний – забезпечення певного рівня цілісності перебігу фізичних і психічних процесів, виникнення специфічних системних ефектів – спрямованості, ціннісно-мотиваційної сфери, самосвідомості, рівня домагань, самооцінки, здатності до самоуправління тощо.

Головним завданням, що стоїть перед вищим навчальним закладом, це підготовка не просто фахівців, а професіоналів своєї справи. Сьогодні на одну з провідних позицій у структурі процесу формування особистості висуваються духовні, ціннісні та морально-етичні аспекти професійної діяльності. Тому проблема полягає в ефективному формуванні ціннісних орієнтацій у системі професійної підготовки. Для студентів провідною є навчально-професійна

діяльність, основними компонентами якої є мисленнєві дії: аналіз, рефлексія, змістові узагальнення, планування, які забезпечують розвиток перш за все теоретичного мислення, та формування практичних навичок за обраним фахом.

Молода людина прагне знайти для себе галузь успішного самоствердження. Якщо вона не знаходить свого задоволення у провідній для студента навчально-професійній діяльності, закономірно зміщується у інші сфери життя – у спорт, бізнес, громадську діяльність, хобі тощо.

Ставлення до студента як до соціально зрілої особистості, передбачає врахування того, що світогляд – це система поглядів людини не тільки на світ, але і на своє місце у світі. Формування світогляду студента передбачає розвиток його рефлексії, усвідомлення ним себе суб'єктом діяльності, носієм певних суспільних цінностей, соціально корисною особистістю.

Ефективність процесу підготовки майбутніх фахівців будівельного профілю залежить не тільки від змістового наповнення навчальних дисциплін, але й врахування особистісних особливостей студентів.

Відокремлюють три типи професійного образу світу студентів. Перший тип характеризується використанням ригідних форм поведінки, що може приводити до трансформації ціннісно-сислової сфери і утруднювати особистісно-професійне становлення. Пріоритетними цінностями є соціальна влада, задоволення, багатство, впливовість.

Другий тип характеризується складним емоційним реагуванням на нові ситуації, які потребують змін у поведінці, самооцінці, системі цінностей. Для них важливе значення мають точки зору авторитетних людей і соціальні стереотипи. Вони також характеризуються складністю прийняття рішень, низькими мотивацією досягнень і творчим потенціалом.

Третій тип характеризується психологічною готовністю до оптимального співвідношення гнучкості і стійкості у ситуаціях, які цього потребують. Цінності, які у них переважають, – це гармонійна стратегія ціннісних орієнтацій, конструктивний синтез розвитку власної індивідуальності і відповідності запитам суспільства, творчість, широта поглядів, успіх, компетентність, зрілість.

Ми дійшли до висновку, що вибір педагогічної системи навчання у вищому навчальному закладі, методів і форм її реалізації перш за все повинен враховувати психологічні особливості студента. Професійне становлення невіддільне від особистісного, тому основні проблеми студентського віку носять комплексний характер і взаємозалежні одна від одної. Це зобов'язує викладача спеціально організовувати педагогічне спілкування, створювати для студентів можливості самоствердження, відстоювати свої погляди, цілі, життєві позиції в процесі навчальної діяльності в навчальному закладі.